

Minutis

LAIKRASTIS LIETUVIŲ VISUOMENEI

MEMMINGENAS
1948 M. BIRŽELIO 9. D.
TREČIADIENIS
NR. 60 (443) III. METAI

Benešas neliko komunizmo tarnyboje

Užsieniečiai JAV kariuomenę

Washingtonas (Dena/INS). JAV senatas antradienį nutarė leisti JAV kariuomenei mobilizuoti 25.000 užsieniečių per ateinančius dvejus metus.

Pagal šio įstatymo projektą penkerius metus JAV kariuomenėje išstarnavę užsieniečiai turėtų gauti Amerikos pilietybę.

IRO nešelpia vykstančių į Izraelį

Kasselis (Dena). Išvaduočių žydų vietinės apygardos pirmininkas Ch. Libermannas paskelbė, kad antradienį visoje JAV zonoje visose žydų DP stovyklose šimtai tūkstančių žydų protestavo dėl IRO vyr. būstinės Ženevoje nutarimo neberemti žydų, atvykusių įsikurti Izraelio valstybėje. IRO vyr. būstinė neseniai nusprendė, kad Izraelis yra laikomas tikraja žydų žeme ir todėl jiems nereikia pašalpos reparacijų.

Suesą administruos amerikietis

Paryžius (Dena/Reuteris). Buvęs amerikiečių ambasadorius Kaire P. Tuckas yra paskirtas Sueso kanalo bendrovės administratoriumi. Jis yra pirmas amerikietis, gaves šį postą.

Tą amerikiečio paskyrimą bendrovė motyvuoja tuo, kad per Sueso kanalą eina daug amerikiečių tonazų; be to, Tuckas labai gerai pažįsta Artimųjų Rytų problemas.

Dosni Jugoslavija

Rymas (Dena/Reuteris). Jugoslavijos pasiuntinys Ryme antradienį paskelbė nuodugnų dokumentą, kuriame Jugoslavija siūlo Italijos kolonijoms kontroliuoti remiantis tarptautine sutartimi. Italijai turėtų būti pavestas daugumo kolonijų administravimo mandatas.

Tas dokumentas antradienį buvo įteiktas užsienio reikalų ministerių pavaduotojams, kurie Londone tarėsi Italijos kolonijų ateities klausimais.

Draudimas išvežti ginklus

New Yorkas (Dena/Reuteris). Newyorkiškas „Daily Mirror“ praneša, kad profesionalių ginklų maklerių sluogsnuose pastebima ruošia. Gerai informuoti sluogsniai teigia, kad šis verslininkų subruzdymas rodo netrukus būsiant atšauktą draudimą vežti ginklus į Palestiną.

„Daily Mirror“ patyręs, kad ginklai į Palestiną būsią siunčiami per D. Britaniją, tad tariama, kad britai ir amerikiečiai bus susitarę dėl ginklų išvežimų draudimo.

Epidemija nesibaigia

Münchenas (Dena). Visi asmenys, kurie balandžio ir gegužės mėnesį gyveno Neutūtingeno apylinkėje, Bavarijos vidaus reikalų ministerio įsakymu turi tuojau vykti pas gydytoją pasitikrinti, nes yra pavojus, jog gali būti apsikręsta. Pagal vidaus reikalų ministerijos pranešimą reikia spėti, kad epidemija ateinančiomis savaitėmis dar plės.

Reikalauja priešintis

Budapeštas (DPD/Reuteris). Vengrijos vyriausybė paskelbė, kad griebiantis „grietių priemonių“, idant padarytų galą demonstracijoms prieš katalikų mokyklų suvalstybinimą. Tų priemonių nutarta imtis, vienoje demonstracijoje žuvus policininkui. Nuteisti 29 asmenys, kurie kaltinami kurstę gyventojus katalikus. Koalicijos spauda kaltina Vengrijos Primą kardinolą Mindszentį kurstant katalikus prieš „demokratinę“ Vengrijos vyriausybę.

Pasitraukė Persijos vyriausybė

Nankingas (DPD). Pagal kiniečių vyriausybės pranešimus kovose dėl Čangčungo yra panaudotas 6 kiniečių komunistų divizijos. Kai kurios vietos komunistų kariuomenė yra priartėjusi prie miesto per 10 km. Svarbų Čangčungo aerodromą nuo sekmdienio pasiekia komunistų pabūklai. Santungo fronte ir toliau vyksta atkaklios kautynės. Komunistams pavyko priartėti per 40 km prie provincijos sostinės, Činano. Miesto gyventojai yra sumobilizuoti paremti kovojančių vyriausybės dalinių.

Atkaklios kautynės Kinijoje

Bad Nauheimas (Dena). Persų vyriausybė, vadovaujama ministro pirmininko Ibrahimio Hakimio, antradienį po pietų pasitraukė. Persų parlamentas išreiškė vyriausybei nepasitikėjimą, nes iš 101 dalyvaujančių atstovų tik 38 pasisakė už vyriausybę.

Praha (DPD/Reuteris). Iš atsakingų Prahos sluogsnų pirmadienį patirta, kad Čekoslovakijos prezidentas Benešas įteikė ministrų kabinetui raštą, kuriuo praneša apie savo atsisąstydinimą. Netrukus tuo klausimu laukiama oficialaus pranešimo.

Kad Edvardas Benešas pasitraukė iš valstybės prezidento pareigų viena diena anksčiau prieš terminą, kada turėjo būti pasirašoma komunistinės dvasios konstitucija, Londono diplomatiniai stebėtojai tame fakte, įžiūri aiškų įrodymą, jog Benešas pasitraukė ne tik dėl sveikatos sumetimų, bet ir dėl politinių motyvų.

Londone Benešo pasitraukimas yra vertinamas kaip loginga komunistų perversmo pasekmė. Diplomatiniai Londono stebėtojai daro išvadą, kad Benešas jautė pareigą vasario mėnesį sudarytą vyriausybę patvirtinti, tačiau negalėjo tos vyriausybės paruoštos konstitucijos pasirašyti ir padaryti ją teisėtą.

„New York Herald Tribune“ rašo: Benešas laukė paskutinio termino konstitucijai pasirašyti, kol paties jėgos išseko. Jis buvo pažįstamas kaip laisvė, nepriklausomybė ir teisėtumo mylis. Jis visad bus laisvos Čekoslovakijos liudininku.

Buvęs Prahos Karolio universiteto profesorius, politinis ekspertas Vratislavas Busekas, kuris gyvena tremtyje Paryžiuje, antradienį teigė, kad sovietų užsienio reikalų ministerio pavaduotojo Zorino atvykimas į Pragę glaudžiai siejasi su Benešo pasitraukimu. „Aš jau prieš kelias dienas žinojau, sakė Busekas, kad Benešas pasitrauks, kadangi Zorinas atvyko į Čekoslovakiją.“

„L'Aurore“ teigia Benešo pasitraukimą esant tolygų atsisakymui likti komunistinės diktatūros tarnyboje. Visa Čekoslovakijos

Kas nutarta Londone

Londonas (DPD/Reuteris). Londono pasitarimuose Vokietijos klausimu šešios valstybės sutarė ūkinį V. Europos atstatymą vykdyti kartu su naujai sukurta demokratine Vokietija. Komunikatas paskelbtas pirmadienį Londone, ir jo nuorašas pasiektas sovietų vyriausybei, kaip ketvirtai okupacinei valstybei.

Susitarimu numatyta sušaukti V. Vokietijos steigiamąjį seimą. Vakarinių zonų kariniai gubernatoriai turės veikti bendrai su savo okupacinių zonų ministeriais pirmininkais.

Ministeriai pirmininkai įgaliojami sušaukti visos V. Vokietijos steigiamąjį seimą, kuris sudarys būsimąją konstituciją.

Tam laikotarpiui, kol Vokietija bus okupuota, nutarta steigti vakarinių zonų saugumo įstaigą.

Pasibaigus okupacijai turės būti įvesta pramonės priežiūros ir kontrolės sistema, kad V. Vokietija vykdytų nuginklavinimą ir demilitarizavimą.

Komunizmas pabaigoje sakoma, kad kon-

spauda pirmuose puslapiuose deda Benešo pasitraukimo raštą ir ministerio pirmininko Gottwaldo pareikšimą nepaprastame vyriausybės posėdyje.

Ruošia pranešimą

Seoulas (DPD). JT Korėjos komisija Sanhajuje jau paruošė savo pranešimo apie rinkimus Korėjoje pirmuosius 5 skyrius. Dabar komisija studijuoja Korėjos politinę būklę, atsižvelgiant į buvusių rinkimus. Kaip pagrindinis ir tiesioginis komisijos tikslas nurodomas Korėjos laisvė ir nepriklausomybė. Sirijos delegatas, kuris buvo prieš sudarymą korėjiečių vyriausybės amerikiečių zonoje, yra išauktas į Washingtoną pasitarimui su Sirijos ST delegacija.

Dėl Marshallio plano tebekovojama

Washingtonas (DPD/Reuteris). Du iškilūs respublikaninių kandidatų prezidentus, H. Stassenas ir T. Deweys, pirmadienį pasisakė prieš JAV atstovų rūmų rekomendaciją 25% apkarpyti Marshallio pagalbos planą. Stassenas spaudos atstovams pasakė: Aš reikalauju savo draugus senatę remti tuo klausimu senatorių Vandenberga.

Savo kalboje Deweys pasakė: Klausimas, už ką respublikaninių tautiniame konvente bus balsuojama, respublikanų partijai ir JAV yra mažiau reikšminga, negu klausimas, ar senatas atšauks Marshallio plano apkarpyimo sprendimus. Pirmieji Europos pagalbos programos ir Kinijos pagalbos sprendimai, mano nuomone, buvo tinkamoje aukštumoje. Aš tikiuos, kad senatas pirma paskirtąsias su-

mas vėl grąžins ir tuo būdu laisvojo pasaulio tautų pasitikėjimas mūsų gerais norais ir vadovavimu bus išlaikytas.

Patriotiškas darbas

Izoliacionistinis New Yorko „Daily News“ rašo, kad aprobavimų komisija atlikusi „patriotinį darbą“, siūlydama sumažinti ERP planą. Jo vedamojo straipsnio antraštė yra: „Ar ERP yra šventas?“ Laikraštis sako, kad vienintelis dalykas, kas šiame biznyje yra šventas, tai kongreso pareiga kaip galint tiksliau žiūrėti, idant Amerikos mokesčių mokėtojų pinigai nebūtų metomi vėjais, kaip tai atsitiko nuomomos skolijimo pagalbos ir Unnos programos vykdymo metu. Kongresas neprivalo skirti daugiau pinigų, kaip Marshallio planui kad reikia.

Mažina atomo fondą

Washingtonas (Dena/Reuteris). Amerikos atstovų rūmų aprobavimo komisija antradienį pasiūlė maždaug 10% sumažinti prezidento Trumano atominės energijos komisijai reikalaujamas lėšas.

Komisija rekomendavo tai įstaigai sumažinti tyrinėjimams skirtas sumas tačiau nutarė, kad mažinimas nelieštų karinių projektų arba biologijos bei medicinos tyrinėjimų.

Aprobavimo komisija atominės energijos tyrinėjimo įstaigai paskyrė 501. 850.000 dolerių, t. y. 328.850.000 dolerių daugiau kaip kad ji buvo gavusi praėjusiais metais. Sumažinimas sudaro 48.150.000 dol.

Sovietų priemonėmis. Britų okupacinė valdžia pasiūlė sovietų okupacinių jėgų vyriausio vado pavaduotojui gener. Dratvinui raštą, kuriuo reikalaujama pasieškoti radijo stočiai naują vietą, kuri būtų už britų sektoriaus ribų. (D).

Būklė Palestinoje

Paliaubų terminas

Kairas (Dena/Reuteris). Palestinos tarpininkas grafas Folkė Bernadottė pasiūlė ginklų paliaubas pradėti ateinančių penktadienį 8 valandą.

Laimės ar pralaimės

Pirmadienį, tik atidarius ST posėdį, gautas iš grafo Bernadottės pranešimas, kuriame jis sako, kad birželio 9 d. jis galės pasirašyti apie savo pastangų pasiekti arba nepasiekimą dėl ginklų paliaubų. Sovietų atstovas Gromyka konstatavo, kad ST tarpininkui paremti yra reikalinga stebėtojų iš įvairių kraštų. Dėl to Sovietų Sąjunga sutinka siųsti į Palestiną savo stebėtojus. Jis skaitęs laikraščiuose, kad įvairūs kraštai siunčia į Palestiną savo karinius stebėtojus. Mes nežinome, ar tie pranešimai atitinka tiesą, kalbėjo Gromyka. Tuo klausimu mes labai interesuojamės, esame pasiryžę kartu su kitais kraštais savo karinius stebėtojus pasiųsti į Palestiną.

Dovanoja paeiliui

Bukareštą (Dena). Pasak AFP, Sovietų Sąjunga sutiko Rumunijai nubraukti 50% likusiųjų Sovietų Sąjungai mokėtinų reparacijų.

Sovietų Sąjunga antradienį nutarė patenkinti ir vengrų vyriausybės prašymą, ir sumažino Vengrijos mokėtinų Sovietų Sąjungai reparacijų sumą 50%.

Svarstys karaliaus klausimą

Bruselis (Dena). Belgijos ministeris pirmininkas Spaakas vyriausybės posėdyje, kuriame buvo iškeltas ir karaliaus klausimas, pareiškė, kad belgų vyriausybė neturi tiek įgaliojimų tuo klausimu pasiūly-

vaidmenyje tarp kontinento sąjungininkų ir D. Britanijos bei JAV, kadangi balsavimo procedūra įgalina juos balansuoti svarstyklių liežuviu Ruhr pramonės ateitį sprendžiant.

Išsėdę paliko posėdį

Paryžius (Dena/Reuteris). Visi komunistų atstovai antradienį prieš pietus išėjo iš Prancūzijos tautinio susirinkimo, protestuodami prieš vieno dešiniųjų atstovų pastabą, kad kai kurios teismo institucijos bylas sprendžia komunistinėje dvasioje.

Prancūzijos komunistų kampanija

Komunistų partija pirmadienį iškabino plakatus, kuriais protestuojama prieš Prancūzijos prisidėjimą prie Londono sutarties Vokietijos klausimais. Plakatuose nurodoma, kad Prancūzija atsisakiusi nuo reparacijų iš Vokietijos. Plakatuose skatinama visiemis susijungus sudaryti „demokratinės unijos vyriausybę“, kurioje persvarą turėtų darbininkai ir komunistų partija.

Rūpinasi išlyginimu

Paryžius (DPD). Pasak DPD Darbo partijos sekretoriaus Morganas Philipas iš socialistų kongreso Vienoje buvo išskiestas vyriausybės grįžti atgal. Tikrieji grįžimo motyvai nežinomi, bet iš sustojimo Paryžiuje spėjama, jog jam bus pavesta suderinti išsiskiriančias britų ir prancūzų nuomones dėl Londono konferencijos siūlymų. Philipas Paryžiuje tuojau suejo į sąlytį su prancūzų socialistų vadais.

Tuo pat metu Paryžiuje sukiojasi ir D. Britanijos socialinių reikalų ministeris Griffiths. Spėjama, kad irgi tuo pačiu tikslu — nuraminti prancūzų socialistų dėl Ruhr klausimo.

Ministerių kabinetas antradienį patvirtino Vokietijos klausimu 6 valstybių politiką, kaip ji apibrėžta Londono konferencijos rekomendacijose.

Užsienio reikalų ministeris Bidault kabineto priimtas rekomendacijas penktadienį pateiks tautiniam susirinkimui patvirtinti.

JT Tol. Rytų komisija

Otacamundas (Indija) (Dena). JAV ambasadorius Indijoje H. F. Grady pasirašė JT Tol. Rytų ūkio komisijai, jog JAV palankiai žiūrėti į siūlymas dėl pramonės vystymosi Tol. Rytuose. Jau praėjusią savaitę Grady nurodė, kad gyvenimo standartas Azijos kraštuose turi būti pakeltas iki maksimumo.

Ambasadorius pareiškė, kad Amerika sutinka duoti savo kapitalo T. Rytų ūkio gyvenimui intensyvuoti. Tačiau nuo pačių kraštų priklauso, kiek jie norės jį pasinaudoti.

Siaurės frontas: Arabams paimant Malkiyahą ir Kadasą žuvo 250 žydų. Sirijos daliniai apsupo žydų koloniją Mishmar Hayardeną ir ją apšaudė artilerijos ugnimi.

Siaurės Rytų frontas: Irako daliniai užėmė arabų trikampyje esantį Shekkuelkos kaimą. Iš kovų dėl Jenino nėra jokių pranešimų.

Vidurio frontas: Arabų legiono patrankos ir granatavaldžiai apšaudė Jeruzalės žydų kvartalą.

Tos miesto dalys jau 20 dienų yra laikomos ginklų ugnyje. Lengvieji Egipto daliniai apšaudė Jeruzalės naujamiesčio pietinius priemiesčius.

Transjordanijos karaliaus Abdulla, pasak Reuterį, būklė Palestinoje pavaizdavo kaip savo rūšies trukdymus, kurie trumpu laiku bus išspręsti.

Irako ir Transjordanijos lėktuvų antpuolyje ant Telavivo buvo sunkiai sužalota ST Palestinos tarpininko grafo Bernadottės būstinė.

5 ministerių konferencija

Paryžius (NF). Paryžiuje turima informacija, kad penki Vakarų pakto valstybių užsienio reikalų ministrai susirinks konferencijos Londone ar Bruselyje birželio ar liepos mėnesį. Tikrų patikrinimų nėra, bet atitinkamuose sluogsnuose nurodoma, kad pagal Bruselio pakto užsienio reikalų ministrai turi susitikti kiekvieną ketvirtį.

TRUMPOS ŽINIOS

AUSTRALIJA

Apkaltino didžiulius. Australijos užsienio reikalų ministras E. Evansas pareiškė, kad dėl sujauktos tarptautinės būklės kalta ne JT organizacija, bet didžiulios valstybės, kurios taip ilgai dėsė pasirašyti taikos sutartį su Vokietija ir Japonija. Pasirašius tas sutartis, būtų padarytas pirmas žingsnis į pastovią pasaulio taiką (D).

AUSTRIJA

Irgi susitarė. Austrija ir Vengrija pasirašė vieniems metams prekybos sutartį. (D)
Atsiėmė įėga. I viena Vienos policijos nuovada išsiveržė 6 ginkluoti sovietų kariai ir įėga išvadavo ten buvusius areštuotus du sovietų kareivius. Juos buvo suėmusi britų karo policija, kadangi jie buvo girti ir drūmstė ramybę. (D/R).

Tarptautinė mugė. Vienoje šiais metais įvyks tarptautinė rudens mugė. Ji truks nuo rugsėjo 5. iki 12. d. (D).

CEKOSLOVAKIJA

Susirinko. Čekoslovakijos ministras pirmininkas Gottwaldas birželio 10 d. sukvietė naują tautinį susirinkimą. (DPD).

Vis dar pabėgę. Žymi Čekoslovakijos artistė Lyda Baarova su savo vyrų Kopeckiu pabėgę iš Čekoslovakijos ir laimingai pasiekė Vieną. (DPD).

D. BRITANIJA

Pasiekė rekordą. „Empire Airways“ lėktuvas 5.600 km tarp Australijos ir Japonijos, gabendamas 17 keleivių, sukorė per 17 val. 11 min., įkaitant vienos valandos postovį Maniloje. (D).

Jam bus pavesa. Prie britų užsienio reikalų ministerijos yra padarytas naujas valstybės sekretoriaus etatas Vokietijos ir Austrijos reikalais. Tų pareigų eiti paskirtas lordas Hendersonas. (DPD).

Atvyko į Londoną. Buves Pietų Afrikos ministras pirmininkas maršalas Smutsas pirmadienį lėktuvu atskrido į Londoną. Jis kviečiamas būti Cambridgės universiteto rektorium. (DPD).

Išvyks į JAV. Iš Southamptono išplaukė 1600 buv. lenkų karių, kurie vyks įsikurti JAV. (DPD).

GRAIKIJA

Susizėdė. JAV pagalbos Graikijai mįglos vadas Griswoldas su žmona turėjo automobilio avariją, kurioje abu lengvai susizėdė. (DPD).

Atvyko į Atėnus. Buves Rumunijos karalius Mykolas su Parmos princese lėktuvu iš Zenevos atvyko į Atėnus. Aerodrome juos pasitiko Graikijos karališkoji pora. (DPD).

IS VISUR

Paskelbė bado streiką. Kipro saloje internuoti 24.000 žydų pirmadienį paskelbė 24 valandų bado streiką, kadangi britų įsitaigos nesutinka leisti įvažiuoti į Palestiną mobilizuojamam amžiaus vyrams. (DPD).

ITALIJA

Pabaigė streiką. Siaurės Italijos Cremonos provincijos žemės ūkio darbininkų streikas, trukęs 2 savaites, pasibaigė. (DPD).

Irgi vaizba. Didelis skaičius italų iš įvairių krašto vietų plūsta į Aostos slėnį, kad iš tenai slapta emigruotų į Prancūziją. Daugelis iš jų patenka į apgavikų rankas, kurie žada už gerą atlyginimą nugalinti juos į Prancūziją. O paėmę pinigų, nelegalius emigrantus jie palieka su pačių valių kalnuose. (DPD).

J. A. VALSTYBĖS

Vis dideja. New Yorko miesto gyventojų skaičius nuo 1945 m. rugpjūčio mėn. iki 1948 m. sausio mėn. padidėjo 1 mil. ir pasiekė bendrą 8 mil. gyventojų skaičių. (D/R).

Mini šimtmetį. Penktadienį JAV švedų emigrantai visu iškilmingumu minėjo šimtmetį, kai į JAV atvyko pirmieji švedų imigrantai. Ta proga kalbą pasakė prezidentas Trumanas ir švedų princas Bertilas. (D)

Vis tyrinėja. JAV užsienio reikalų ministerija pranešė, kad šią vasarą į Arktikos arktį bus pasiųsti trys maži laivai, kurie tyrinėti galimybes išplėsti Amerikos Kanados meteorologijos stotijų tinklą. (D/INS).

Sitlo boikotuoti britus. New Yorko steito žydų karo dalyviai savo metinėse sukaustuose siūlė boikotuoti britų prekes ir nutraukti didžiulį Britanijai paskolas dėl jos vėdomos Palestinos politikos. Jie reikalavo ištirti „naftos interesų“ įtaką amerikiečių Palestinos politikai ir pasisakė už nuomos ir paskolų teikimus Izraelio valstybei 100 mil. dolerių sumos. (DPD/R).

Balsi karo pradžia. JAV krašto apsaugos ministerijos karo aviacijos reikalų ministras Stuaratas Symingtonas pareiškė, kad naujas karas prasidėjęs staigiu ir baisiu puolimu iš oro. JAV turi sukurti tokias oro pajėgas, kurios būtų taip stiprios, jog nė vienas laivai nekiltų pagundos jų puliti. (D/R).

KANADA

Milžiniški nuostoliai. Kolumbijos upės antra potvynio banga graso šiaurės rytų Portlandui. Iki šiol potvynio padaryti nuostoliai vertinami 140 mil. dolerių. (DPD/R).

Patvynis nesibaigia. Kilęs Britų Kolumbijoje potvynis apėmė dar kelis tūkstančius ha dirbamų laukų. Visos priemonės potvyniui sulaukyti nedavė vaisių. Kanados vyriausybė potvynio priežastims ir padariniams tirti paskyrė specialią komisiją. (DPD).

NORVEGIJA

Atsistatydino. Dėl nuomonių skirtumo su Norvegijos krašto apsaugos ministru Hauge pasitraukė iš savo pareigų Norvegijos kariuomenės vadas generolas Heisetas. (D/R)

PRANCÜZIJA

Prekiaus. Paryžiuje tarp Prancūzijos ir Norvegijos pasirašyta prekybos sutartis. Norvegija parduos Prancūzijai aliejų, žuvį,

popierį, tekstilės gaminius ir cinką, patį gi iš Prancūzijos pirsks vyną, spiritinius gėralus, pieno gaminius ir elektros reikmenis. (D/R).

Atvyko į Paryžių. Graikijos apšūpinimo ministras Kostopoulousas ir ūkio ministras Politis atvyko į Paryžių, kur jie matysis ir kalbės su ERP ambasadorium Harimanu. (D).

VENGRIJA

Gina savo teises. Vengrijoje, suvalstybinant mokyklas, kai kuriose vietose prieinama net iki kruvinų susirėmimų. Pesticetos kaime per tokį susidūrimą vienas žmogus buvo užmuštas ir du sužeisti. Valdinės įsitaigos dėl to susidūrimo apkaltino vietos kleboną. Svetimo ministras pareikalavo Vengrijos Primą, kad jis pasirūpintų sustabdyti vedamą per bažnyčias propagandą prieš suvalstybinimą. (DPD).

VOKIETIJA

Ir moterys interesuojasi. Amerikiečių organizaciją 5 atstovės atvyko į Vokietiją ir Karlsruheje tarėsi su vokiečių moterimis socialiniais ir ūkio klausimais. Amerikietės važinės po visą JAV zoną. (D).

„Vokiečių liaudies taryba“ liepos antrą dieną susirinko posėdžio. (D).

Daug balsuojantių. Pasak Leipzigo radiją, Saksonijoje iki sekmadienio vakaro buvo paduota 3.797.712 balsų. Tai yra 93,9% visų turinčių teisę dalyvauti „tautos valių“ balsavime. (D).

Tašo nervus. Pirmadienio naktį Marienborno pasienio stotyje, nenurodę prieštasties, sovietai atkabino šešis vagonus su pašto siunta iš Berlyno į Vakarų Vokietiją. Tačiau sovietų įsitaigos netrukus leido paštą išgabenti. (D).

Margarita Trumanaitė gauna pažymėjimą už dainavimą labdaros koncerte. Pažymėjimą įteikia J. A. Morrisas (dešinėje). (Dena/NYT-Bild)

Savaitinė politikos apžvalga

„6-šiu“ konferencijai pasibaigus

Pereitą ketvirtadienį buvo paskelbtas seniai lauktas komunikatas apie J.V. D. Britanijos, Prancūzijos ir Beneluxo kraštų delegatų šešias savaites su pertraukomis užtrūkusius pasitarimus Vokietijos reikalais. Nors komunikatas buvo labai lakoniškas ir tik pranešė, kad informaciniai pasikalbėjimai baigėsi bendromis rekomendacijomis, kurios liečia visą problemą, tačiau neoficialiai žinoma, kad svarbiausia konferencijos rekomendacija yra rugsėjo 1 dieną sušaukti Vakarų Vokietijos steigiamąjį seimą ir įsteigti Ruhr krašto pramonės kontrolės įstaigą. Tą instituciją sudarys 15 atstovų, kurių po 3 skirs trys didžiosios valstybės, po vieną Beneluxo kraštai ir likusius tris pati Vakarų Vokietija, tačiau iki šio laiko pasirašyta taikos sutartis, tuos atstovus jos vardu skirs karinės vyriausybės. Žodžiu, esame Vakarų Vokietijos steigimo išvakarėse.

Vos tik apie tai žinioms pasklidus, Prancūzijos seimo užsienio reikalų komisija 15 balsų prieš 14 pareiškė savo nepasitenkinimą dėl to, kad nebuvo visą laiką apie konferencijos eigą informuojama. Jau tame fakte atspindi jos nepasitenkinimas konferencijos rezultatais. Taip pat ir Prancūzijos spauda konferencijos nutarimus sutiko be jokio džiaugsmo. Visi konstatuoja, kad Prancūzija padarius didelių nuolaidų, bet už jas nieko negavo. Tiesa, konferencija padarė kai kurių nuolaidų ir prancūzų pažiūroms. Sakysim, Vakarų Vokietijos steigiamasis seimas nebus visos tautos renkamas, kaip tai siūlė anglosaksai, bet susidarys iš atskirų kraštų atstovų, kad pabrėžtų būsimosios Vokietijos federacinį pobūdį. Taip pat Prancūzijai ir Beneluxo kraštams reikalaujant buvo įsteigta Ruhr krašto kontrolė. Bet tos visos nuolaidos neišblaškė prancūzų ateities rūpesčių. Jie bijo, kad tos konferencijos nutarimai padėtų tik dar daugiau paaštrins ir vieną gražią dieną,

kada JAV Europos reikalai daugiau ar mažiau nusibos, jie vėl vieni atsidurs prieš vokiečių grėsmės pavojų, už kurio stovės Sovietų Sąjunga.

Albert Mousset, konstantavęs, jog prancūzai tikėjosi susilaukti karinių garantijų, rašo „Epoque“ skiltyse:

„Tačiau mes užmiršome, kad Maskvos eksplanisius veržlumas amerikiečius verčia į Vokietijos problemą žiūrėti visai iš kito taško, negu kad mes žiūrime.“

Ta proga įdomu pastebėti, kad net pačiose JAV Vakarų Vokietijos steigimas turi nemažą priešu. Walteris Lipmannas taip argumentuoja:

Vokietijos vyriausybės Frankfurte įsteigimas paskatins rusus įsteigti antrą vokiečių vyriausybę Berlyne. Frankfurto projekto šalininkai teigia, kad rusai vis tiek ketina kurti savo vyriausybę. Gal būt, bet iki šiol rusai buvo pakankamai gudrūs to žingsnio nedaryti pirmieji. Mes turime būti tokie pat gudrūs, kaip jie, nes kas pirmasis sudarys vokiečių vyriausybę, bus kaltas padalinimu. Tas, kuris dės, galės dėti Vokietijos vienybės saugotoju. Bet kadangi tik vieni rusai vokiečiams gali suteikti vienybę be karo, tai tik jie išeis laimėtojai iš tų manevrų, o mes tikrai pralaimėsime.

Toliau Lipmannas visai teisingai pastebi: „Mūsų“ vokiečių vyriausybė iš mūsų gaus viską ką jai suteikti galime — ūkinę paramą, politinę galią ir karinių vyriausybių atsistatydinimą. Tačiau visos kitos ateities perspektyvos priklausys nuo politinio susipratimo su Rusija ir prekybos su Rytų Europa. Mes išleisime visus savo kizirius, o rusai savuosius palaikys. Kartu Frankfurto vyriausybės įsteigimas nepaprastai ap sunkins mūsų padėtį Berlyne.

JAV parama

Ta parama, kurią galima įvairiai vertinti, nėra vien labdara ar pasiaukojimas. Turka tai žino. Jie neabejoje, kad tai yra politinis sandėris, kuris stengiasi apsaugoti arabų pasaulio žibą. Amerikiečiai remia turkus, bet jie nori juos įrikiuoti dideliame žaidime, kuriame Washingtonas vadovaus. Turkams visa tai ne pavasario žiedų kvapni masina. Turkas — nacionalistas. Jėi jis negali pakeisti sovietų įsikišimo į Karsą, Aradahana, sunkokai suvirsina kitos valstybės kėslą vyrauti. Žinoma, Ankaros visuomenė nepaslapstis, kad geriau išgelbėti dalį, kaip viską prarasti.

Jei amerikiečių politika turkams yra malmum necessarium, amerikizmas — kažin kas patrauklaus, žavaus. Ir ta simpatija ypač padidėjo, kai amerikiečiai užėmė aiškų barą santykiuose su sovietais. Jie nuogastavo, keturiems užsienio reikalų ministeriams renkantis, prieš metus su viršum, Maskvon. Ne visai tikra buvo praėjusio rudens konferencija Londone. Ir koks atlyžimas įvyko, kai konferencijos išsiskirstė nelemčiai, o JAV pasižadėjo finansuoti. Žinoma, tai reiškia dar daugiau — ginti Turkiją.

Nepaslapstis, jog amerikiečiai puikiai yra ištyrę Turkiją, kad ją pasinaudotų karo atveju. Įvairiems transportams sukurta nuolatinė sistema. Daugelis uostų: Antalija, Alakija, Manavijatas, Marmaris, Mersinas yra nuolat tobulinami, statomi. Turkų aerodromuose vis daugiau nusileidžia ameri-

kiečių karo lėktuvų. Trūkstanti keliai ren-giami, nors iš pirmos 100 mil. dolerių paskolos uostams, aerodromams ir keliams išpuolė tik keli milijonai. JAV paskolos skiriamos ne įrengimams, bet apsiginklavinimui. Čia nepamirškime gen Olliverio žodžių: „Tik Turkijos modernus apginklavimas sudarys galimybę žymų skaičių vyrų atleisti iš kariuomenės ir juos įjungti į gamybą.“

Sovietų pavojus

Visi turka, visos jų partijos, šviesuomenė ir kiekvienas eilinis sutaria: pavojus gresia iš Rytų, iš sovietų pusės. Jau senį ir daugelio pamiršti laikai, kai Turkija ir sovietai sudarė sutartį ir spaudoje skelbė, kad civilizuotas pasaulis kildė toms tautos bendrauti. Ta draugystė ūkiškai turkams buvo naudinga. Laikas praslinko. Santykiai pakitėjo. Vietoje „civilizuoto vožtuvo“ atsirado nauja sąvoka: „geležinė uždanga“.

Mustafa Kemalio ryžtingai kovoją su komunizmu. Vien tik primestinė neapykanta nebūtų taip giliai palietusi tautos, kuri be skatinimo ryžosi kovoti su Maskva. Ji nuosakiai elgėsi antikomunistinėje veikloje, bet nesvyruodama dar meliau ji stotų kariauti prieš sovietus. Rusija yra amžinas turkų priešin. Turkai žino, kad Hitlerio pasirodymas Istambule, Dėdės Samo — testamentas tesėjimas ir Lietuvos, Suomijos ir Turkijos užėmimas yra amžini, jei neatsiras jėgos, kuri sunaikintų juos. O po šio karo Maskva atvirai pasisakė: atiduokite Karsą ir Aradahana.

Turkai pasižymi ne vien antikomunistine, bet ir antibolševikiška veikla tarptautinėje politikoje. Jų spauda puolė vyriausybę kaltindama, kodėl jos atstovai JT rudens pilnatyje nedrįso Višinskui atsikirsti, kaip graikas Caldaris.

Britų atstovas Philipas Pricė, grįžęs iš Turkijos, paskelbė žymaus turko politiko nuomonę: „Aš nebijau karo su Sovietais. Nuogastauju dėl didėjančio chaoso, kuris sudaro progą sovietams naudotis, kad tautose užgniaužtų pažangą ir laisvę. Santarvininkai padarė nedovanotiną klaidą, kad dingus Hitleriui tuojau nesustarė su vokiečiais sunaikinti sovietus.“

Aišku, kad spaudos balsai neatstovauja vyriausybei, kuri veda niuansuotą politiką. Tačiau jos užkulisyje juntama, kad praradus arabų pasaulį, norima sukurti panturkiškąjį, sudėtą iš Azerbeidžano, Kaspijos ir Turkestano.

Turkijos ir Sovietų santykiai

Pirmoji „broliškoji“ sutartis tarp Ankaros ir Maskvos pasirašyta 1921. 3. 16. Draugiškumo sutartis 1925 m. gruodžio mėn. sudaryta dvidešimčiai metų. Po ilgo pasirošimo 1939 m. komisaro pavaduotojo Potiomkino atsilankymas Ankaroje su-tvirtino ankstesnius santūs.

Bet 1944 m. Maskva per radiją pradeda įžūliai pulti turkus. Jiems priekalštauja,

kad karo metu Dardanelus uždarė, ir 1945. 3. 19 d. draugiškumo sutartis atsakoma. Nauja sutartis tegali būti sudaryta tik peržiūrėjus 1936 m. Montreaux sutartį, Karsą, Aradahano sritis perleisdu Maskvai ir tt. Įtempta ramybė nutraukiama karštu puolimu.

Maskva jau karo metu atšaukia ambasadorių Vinogradovą iš Ankaros. Jo pakeičia eina chargé d'affaires Cieršovas, kuris besiteiraujantiems atsako: „Mano kolega ilsiši“. Turkai visap stengiasi palaikyti gerus santykius su sovietais. Tačiau jų pastangos lieka tuščios. Maskva be sąlygų reikalauja sudaryti bendrą Dardanelų gynybą.

Šiuo nepaprastu metu į Ankarą atvyksta naujas sovietų ambasadorius Lavriščevas. Jį iškilmingai sutinka Maskvos palydovų — bulgarų, jugoslavų, rumunų, vengrų diplomatinių misijos. Tat primena F. von Papeno spindintį pasirodymą po vieno pasikalbėjimo su Hitleriu.

Ko siekia naujasis ambasadorius? Jis buvo ilgą laiką įgaliotus ministru Sofijoje, kurią pirmiausia sugebėjo tinkamai suduoti. Vėliau užsienio reikalų ministerijoje vadovavo Balkanų departamentui. Tam departamentui, be Graikijos, jau de facto priklausė visai kraštai.

Ir štai jis' atsidūrė Turkijoje — kaip aukos ieškodamas. Sadakas, užsienio reikalų ministras, jį priėmė balandžio 10 d. t. y. ką tik grįžęs iš Atėnų, kur su Caldaria vedė pasitarimą rytinės Viduržemio jūros sąjungai sudaryti. Balandžio 16 d. ji priima prezidentas Inonis.

Maskva ir Ankara

Bosfore plūdurioja amerikoniai, 1944 m. laidos, transokeaniniai povandeniniai, kurių komandos tiltelis papuoštas pusem-nuliu. Turkai, žiūrėdami į povandeninius laivus, pabūklus ir tankus, tas amerikoni-nes „prekes“, nuramina savo nervus. Tuo nenoriu pasakyti, kad jie būtų paire. Nervų klausimas minimas parodyti tik tai įtampai, kuri kraunasi Turkijos horizonte. Apie ją atvirai kalba gen. Oliveris, kuriam galime priskirti nemažą autoritetingumą Turkijos kariniais ir politiniais klausimais.

Savaite prieš Italijos rinkimus Maskva jau „nurašė tų makaronų dėžę“, kaip prarastą. Turkija turi išlaikyti naujus bandymus. Sovietai švelniamis rankutėmis glosto Suomiją ir net leidžia Lefną, Kuusineną žentą žinomą komunistą, išmesti iš vidaus reikalų ministerio kėdės. Berlyne vyksta smarkus karas: komendantūru nesutaramas, suėmimai rytinėje dalyje, sovietinės, viningos Vokietijos klausimas, spaudos draudimai ir tt. Lenkijoje ir Čekoslovakijoje įvedama vienos partijos sistema, sujungus socialistus su komunistais. Ši defenzyva Vakaruose rodo, kad ofenzyva bus perkelta kur kitur, o gal į Turkiją.

Lavriščevas yra didelis specialistas savitarpio pagalbos sutartims sudaryti. Dabar jis Ankaroje tyli. Pirmi gandai nepasitvirtino, kad jis padarys tokį siūlymą. Jis nepasitvirtino todėl, kad Ankara visal nemano eiti tuo keliu. Dardanelų klausimu priemonės išbandytos, ir Maskva atstenu spaudimu nieko nelaimėjo, išskyrus amerikiečių karo laivyno telkinius turkų vandenys.

Lavriščevas lieka atnaujinti sovietų turkų draugystės sutartis, kuri baigėsi 1945. 7. 31. Ši draugystės sutartis yra nekalta, be klauzulės, kad karui prasidėjus visiems kariaujantiems turka uždaro Dardanelus. Ką ji reiškia, santarvininkai turėjo patirti — kai teko prekes sovietams vežti arktiniu keliu ar Persijos įlankoje iškrauti.

Turkal gerai išsidėmė, ką reiškia su Maskva sudaryti „draugiškumo sutartis“. O Maskvai tas kraštas — būtinybė. Ankara yra raktas į Artimuosius Rytus.

G. Galvanaskas

Sudano klausimas

Londonas (Dena/Reuteris). Užsienio reikalų ministras E. Bevinas netrukus parlamente padarys pranešimą apie slaptas egipietiečių anglų derybas dėl Sudano konstitucijos reformos.

Kaire buvo derimasi norint susitarti dėl konstitucijos autonomijos projekto pakeitimo. Projektas buvo paruoštas pračių metų liepos mėn. ir šių metų pradžioje įteiktas Britanijos ir Egipto vyriausybėms.

Britanijai iš principo priitarus projektui, vasario mėn. ji atmetė Egiptą. Iš naujo derėtis pradėta gegužės 11 d.

Okupacijos statusas

New Yorkas (DPD). Rysium su Londono konferencijos komunikato paskelbimu JAV užsienio reikalų ministerija padarė spaudos konferenciją. Be viso kito, informatorius nurodė, kad okupacinių valstybių interesai busi apsaugoti tam tikru okupaciniu statusu. Jis aiškiai nustatys okupacinių įstatų teisės ir perleisias daug kompetencijos vokiečių įsitaigoms administracijos, įstatymų leidybos ir teismo srityje.

Raudonieji Maskvos valdovai aiškinasi

Kai Jungtinės Amerikos Valstybės paskelbė slaptuosius nacių-sovietų dokumentus, liečiančius daugelio Europos valstybių pagrobimą ir pasidalinimą kurių pirmųjų aukų skaičiuje buvo ir Baltijos valstybės, sovietai nepaprastai užsiuto. Sovietams pasidarė baisiai nepatogu; juk jie skelbiąsi nekaltaisiais avinėliais, teisingumo saugotojais, o paskelbtieji dokumentai rodo, kad jie vokiškųjų nacių buvo ištikimiausi sėbrai ir bendrininkai didžiųjų nusikaltimų. Lietuviškuoju požiūriu mums būdingas sovietinis teisinimasis. Sovietai juk visą laiką pasauliui giedojo giesmelę, kad Baltijos kraštai prie Sovietų Sąjungos prisijungę savo noru, laisva valia. Dėl paskelbtųjų slaptybių nacių-sovietų susitarimų teisingumais, sovietai jau prisipažįsta, bent nesako, kad Baltijos valstybės pačios prisijungė, bet prisipažįsta, kad jos buvo prijungtos, kad toliau nukėlus būsimąjį su Vokietija frontą. Yla iš maišo išlenda visu nuogumu.

„Ižvestijos“ 33, 34, 36 ir 39 nr. išspausdino Sovietų Sąjungos vyriausybės pasiteisinimą dėl padarytų susitarimų su naciais. Kaltę suvertinama Vakarų valstybėms. So-

valstybėms, Anglija ir Prancūzija, palaikomos JAV vadovaujančių sluoksnių, vedė dvigubą žaidimą, tikėdamosi susitarti su hitlerine Vokietija ir nukreipti jos agresiją į Rytus — prieš Sovietų Sąjungą. Siam tikslui pasiekti Vakarų galybės reikalavo Sovietų Sąjungą prisidėti prie bendrų garantijų centrines bei Rytų Europos valstybių saugumui užtikrinti, tuo tarpu jos pačios „venge duoti bet kokių patikrinimų ir garantijų toms valstybėms, kurios randasi prie Sovietų Sąjungos šiaurės vakarų pasienio“. Atrodo, kad tai buvo svarbiausia priežastis dėl ko nepavyko susitarti tarp Sov. S-gos ir Anglijos — Prancūzijos. (Kaip keista, kad Kremliaus valdovai, reikalaudami saugumo garantijų šiaurės vakarų kaimynams, atseit Pabaltijui, patys pirmieji pasistengė juos užpulti). Tikslas tokios Anglų — Prancūzų politikos buvęs tas, kad palikus „atdurus vartus“ Vokietijos veržimuisi į Rytus.

Derybų nesėkmė buvusi iš anksto numatyta. „Šis nepasisekimas turėjo Hitleriui parodyti, kad Sov. S-ga draugų neturi, kad SSSR yra izoliuota ir kad Hitleris gali Sov.

S-gą užpulti nerizikuodamas susilaukti bet kokio pasipriešinimo iš anglų — prancūzų pusės“.

Lygiagrečiai su viešomis saugumo derybomis Maskvoje, Anglija „užkulisyje“ vedė derybas su Vokietija, pridurdama šioms žymiai didesnės svarbos. Jų metu tartasi dėl stambių paskolų suteikimo Vokietijai, dėl įtakų sferų pasidalinimo pasaulyje, dėl rinkų pasiskirstymo bei konkurencijos išvengimo. Pasirašant šiuos susitarimus Anglija atsisakanti nuo ką tik duotų garantijų Lenkijai“.

Tokiu atveju kas likę daryti Sov. S-gai. a) arba priimti Vokietijos pasiūlytą nepuolimo sutartį ir laimėti laiką karui pasiruošti;

b) arba atmeti Vokietijos nepuolimo pasiūlymą ir rizikuoti tarptautiniams konfliktams, kuriuos stengėsi sukelti vakarų valstybės.

„Tokiomis sąlygomis Sov. vyriausybė buvo priversta pasirinkti ir pasirašyti su Vokietija nepuolimo sutartį“.

„Kaip 1918 m. dėl Vakarų Valstybių priešingos politikos Sovietų S-gos atžvilgiu, pastaroji buvo priversta pasirašyti Breste taikos sutartį su vokiečiais, taip ir dabar, praėjus dvidešimčiai metų po Bresto taikos, Sovietų S-ga, tos pačios Anglijos bei Prancūzijos nepalankios politikos verčiama, turėjo pasirašyti su vokiečiais nepuolimo paktą“.

Esą žinoma, kad „istorijos falsifikatoriams“ nepatinka, jog Sov. S-ga sugebėjusi išnaudoti karo pasirusimus vokiečių — sovietų sutartį, „kad Sov. S-gai pavyko savo valstybės sienas perkelti toli į Vakarus ir užkirsti kelią vokiečių agresijai Rytų kryptimi“, kad Hitlerio pajėgos savo puolimą teko pradėti ne ant linijos Maskva — Kijevas, bet už šimtų kilometrų į vakarus, „kad Sov. S-ga iš šio karo išėjo nenusilpusi, bet kaip nugalėtoja“.

Savo agresiją prieš Lenkiją Sov. S-ga mėgina pateisinti sekančiai: „Kad sukūrus „rytų“ frontą prieš hitlerininkų agresiją ir paruošus gynimo liniją ties Baltgudijos bei Ukrainos siena... buvo reikalinga sujungti vakarų Gudiją bei Ukrainą, kurios 1920 m. Lenkijos ponų buvo užgrobtos su sovie-

tų Gudija bei Ukraina, į kur teko pasiūsti Sov. pajėgas“. Tokiu būdu esą buvę pasiekti „Kurzo linija“ — nustatyta Versalio sutartimi.

„Praslinkus kelioms dienoms po to, Sovietų S-ga pasirašė tarpusavės pagalbos paktus su Pabaltijo valstybėmis, tuo būdu įkurdinant sovietų kariuomenės garnizonus Estijos, Latvijos ir Lietuvos teritorijose, o taip pat organizuojant sovietų aerodromus ir jūrų karo bazes“. „Toku būdu buvo padėtas pagrindas „rytų frontui“.

„Anglų — prancūzų — amerikiečių sluoksniai daugumoje į šį sovietų vyriausybės žygių reagojo pikta antisovietine kampanija, laikydami jį agresijos aktu“.

Pasitaikė ir tokių politikų, kurie supra-

tę šį Sovietų žygių ir „pripažino teisingumą nusistatymu sukurti „rytų“ frontą. Jų tarpe pirmą vietą tenkanti p. Churchillui — to laikiniam karo ministeriui, kuris 1939.11.1. per radiją pareiškė: „Tai, kad rusų armija turėjo užimti šią liniją, buvo visai neišvengiama norint apdrausti Rusijos saugumą nuo vokiečių pavojaus. Kaip ten bebūtų, pozicijos užimtos ir Rytų frontas sudarytas, kurio nacinė Vokietija neišdrįs puliti“... Iškvietus von Ribbentropą į Maskvą, jam buvo duota suprasti, „kad nacių sumanymams Pabaltės valstybių ir Ukrainos atžvilgiu turi būti padarytas galas“.

Nepuolimo sutartį pasirašymu su Pabaltijo valstybėmis nepasibaigė „rytų“ fronto sudarymas. „Paktas su Pabaltės valstybėmis buvo pasirašytas, tačiau nebuvo sovietų kariuomenės, kuri jas apgintų“. Panaši padėtis konstatuojama ir Moldavijoje bei Bukovinoje. „1940 m. birželio mėn. vidury sovietų kariuomenė įvygio-vo į Estiją, Latviją ir Lietuvą“. „Toku būdu buvo užbaigtas „rytų“ fronto formavimas prieš Hitlerio agresiją nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų“. Anglų — prancūzų valdovai to nenorėjo suprasti. „Jie nesuprato, kad reikalas eina apie pažeidimą ar nepažeidimą Suomijos, Lietuvos, Estijos, Lenkijos teisių, bet apie tai, kad apsaugojus minėtus kraštus nuo pavertimo beteisėmis hitlerinės Vokietijos kolonijomis“. Jie nesupratę, kad svarbiausias dalykas buvęs suorganizuoti saugumo liniją, sulaukyti prie-

šą ir vėliau pereiti į priešpūkę, „sumušti hitlerininkų kariuomenę ir sudaryti tiems kraštams galimumą laisvai vystytis“. Tokį Sovietų S-gos „kilniaisirdiskumą“ tik „demokratijos priešiari bepročiai galėjo laikyti agresija“. Jei gynimosi linija nebūtų eėjusi per Viborgą — Kauną — Baltstogę — Brestą, Lvovą, o per Leningradą — Narvą — Minską — Kijevą, tai vokiečiai būtų žymiai greičiau įsibrovę Sov. S-gos gilumon... būtų galėję atitraukti 50 divizijų iš Rytų Anglijos puolimui ir desantų suformavimui... ir pagaliau būtų žymiai sustiprinę savo frontą Egipte“.

Tuščios pastangos esą „istorijos klastotojų įrodyti, kad Sov. S-ga, pasirašydama sutartį su Vokietija siekusi „Europos pasidalinimo“, teritorinių pretenzijų į pietus nuo Sov. S-gos Indijos okeano link“, planu Turkijoje, Irane, Bulgarijoje ir kit. „Berlyno pasitarimai 1940 m. buvo ne kas kita, kaip Molotovo revizitas į du Ribbentropo atsilankymus Maskvoje“. Svarbiausia pasitarimų tema — „sovietų — vokiečių santykiai“.

„Vakarų valstybių darytos kombinacijos per karą nusilpninti Sov. S-gą ir padaryti ją priklausoma nuo J.A.V. bei Didž. Britanijos nuėję niekais. Tokie esą faktai, kurie atremia „istorijos klastojimus“, padarytus iškraipymus. Melas ir šmeižtas išnyksta, o faktai lieka“.

Taip raudonieji Maskvos valdovai aiškinasi dėl susitarimo su naciais ir Pabaltijo bei kitų kraštų pavergimo. (e).

Ziemos semestra pabaigus

Gegužės paskutinis sekmadienis sutapo su Pabaltijo Universiteto žiemos semestro pabaiga. Ta proga, lietuvių sektorius suruošė tradicinį finis semestrų alutį, į kurį atvyko 17 DPACCS šefas Mr. L. Corbett su ponia, jo štabo nariai, gen. T. Daukantas ir eilė profesorų.

Prie alučio stiklų, studentai atliko gražią meninę programą, kuri kvietė svečių ypač šiltai buvo sutikta. 17 DPASSO šefas, didelis lietuvių bičiulis, tar' keletą nuosirdžių šiltų žodžių lietuvių studentų ir aplamai, mūsų tautinių aspiracijų atžvilgiu. Pažadus ir pašokus, studentija išsikirsė vasaros atostogų, kad tinkamai pasilsėję, naujomis jėgomis, rugpjūčio mėn. 1 d. vėl susirinkti savo mielojoje Alma Mater tremtyje.

A-is.

Pirmieji DP lėktuvais į Venueclą. Mūsų atvaizde (iš kairės) Venuecelo konsulas p. Kolminares ir emigracijos k-jos p-kas min. Brettonas išlydi išvykstančius. VI. Dervojedaicio nuotr.

vietai iš savo pusės skelbia, kaip Vakarų valstybės organizavo Vokietiją Sovietų Sąjungos užpuolimui. Stai kaip sovietai vaizduoja prieškarinę padėtį ir sovietų sutartis su nacių Vokietija.

„Kas nežino, kad hitlerinis režimas buvo sukurtas vokiečių monopolistų pritariant Anglijos, Prancūzijos ir Amerikos vyriausybėms. Užsienių kapitalų pagalba, ypač JAV remiama, Vokietija vien 1924—30 m. laikotarpyje užsienio paskolų pavidalu, su mobilizavo per 30 milijardų markių. Šių kapitalų dėka buvo sukurta galinga pramonė ir išvystyta karo mašina.

Kita priežastis, kuri pastūmėjo Vokietiją į karą, buvo taip vadinama „nuolaidumo politika“, kurią vedė anglų ir prancūzų vyriausybės. Tuojau po Hitlerio išgalėjimo, 1933 metais Romoje buvo pasirašytas „draugiškumo ir bendradarbiavimo paktas“ tarp Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos. Sekančiais 1934 metais Prancūzijos ir Anglijos remiama, Lenkija pasirašė su Vokietija nepuolimo paktą „kuris buvo vienas iš svarbiausių etapų Vokietijos agresijos pasirusimė“. 1935 metais Londone Ribbentropas pasirašė anglų-vokiečių jūrų susitarimą, kurio pasekoje žymiai sustiprėjo vokiečių jūrų galybė... Tais nuolaidos Romos — Berlyno ašiai privedė prie Abisinijos ir Ispanijos karų. Ginant Abisinijos teises Tautų Sąjungoje, tik Sovietų Sąjungos vyriausybė aiškiai stojusi už jos „lygiateisiskumą ir nepriklausomybę“. Tik Sovietų Sąjunga atstovavo „valstybių nepriklausomybės ir tautų lygiateisiskumo principus“, ginant vieną iš mažųjų valstybių, kaip tai buvo Abisinija. „JAV, Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos vyriausybės „nė piršto nepajudino, kad su draudus vokiečių bei italų agresorius, apgynus pažeidžiamų tautų teises, palaikius taiką ir sustabdžius atslenkantį antrąjį pasaulinį karą“. Sovietų Sąjungos dėka buvo iškeltas sumanymas sudaryti kolektyvinį saugumo paktą, kuris, deja, vakarų valstybių buvo atmetas. Pastarosios pagėdavusios dvišalių paktų: Šis nusistatymas „išvedė iš rikiuotės taiką mylinčias tautas, suėkdė jų bendrą frontą prieš agresorius, išlaisvino kelią vokiečių agresijai ir padėjo Hitleriui sukelti antrą pasaulinį karą“.

Vakarų Europos valstybių — ypač Anglijos ir Prancūzijos prieškarinė politika siekė visomis priemonėmis „supludyti Vokietiją su Sovietų Sąjunga“. Tai ryškiausiai liudija 1939 m. ystos derybos dėl tarpusavio pagalbos. „Užtešdamos derybas su Sovietų Sąjunga ir duodamos garantijas Lenkijai, Rumunijai bei kai kurioms kitoms

Viešnagėn atvyksta pats bolševikų generolas...

Išpūdziai žiūrint pro kampa

Salta, vėjuota birželio 1 diena. Piktas vėjas siaučia plačiame Schwaeb. Gmuendo išvietintų lietuvių stovyklos rajone. Tai juokingai plazdena žalias, siauras tremtinio kelnės apie suvytusią blauzdą, tai aštrų žvyrą sukūrių iškėlęs žeria nabagai į akis arba į mėlyną, it giltinės liežuvis, avižinių kruopų sriuba.

Staiga į rajoną įnirsta MP mašina. Išlipa simpatiškos išvaizdos karininkas ir emplistas, kuris užima sargybą prie administracijos pastato durų. Ant kojų pastatoma ir visa stovyklos policija. Stovyklą aplekia žinia:

— Pas mus viešnagėn atvyksta pats bolševikų generolas...

Zmonės tik trūkteli pečiais: koks generolas, ko jis čia ieško, po šimts pyptkių...? Pasklsta naujas gandas:

— Atvyksta legendarinis bolševikų generolas Durachin...

Bet, pasirodo, apsirakta: atvyksta ne tas „legendarinis“, bet generolas Jurkin, vyriausias repatriacijinės misijos šefas.

MP ir policija stovi valandą, pusantros, bet bolševikų ponas nesiteikia pasirodyti. Sako, esąs kažkur pakelyje iš Liudvigsburgo. Zmonės prie administracijos pastato neprileidžiami. Tačiau niekas nė neateina, kiekvienas dirba savo darbą visai nesisidomėdamas šitoku „svečiu“. Tik stovyklos fotografai įsitvirtino vienoje to pastato duryse. Šiaip valkai žaidžia su polcininkais ir daugiau nieko...

Pagalau pro vartus išauna vilkstinė automobilių. Pirmose ir paskutinėse mašinose MP, vidurinėse — bolševikai. Išlipa spindintys generolas su visa savo svita: šešiais visokio rango politrukais. Užsirūko papirosą, apsižvalgo ir plačiai nusisėpso. Fotografai spręsi slėpčią iš visų kampų, nes pasakyta, kad proletaras nemėgsta fotografuojamas. Bet juk vaizdas nekas dieniškas: čia pat matali tiek daug bolševikų, o vienok nė maž nebijai jų...

Generolas su savo svita ir palydovais užėjo į stovyklos vadovo kambarį, kuris dabar, ta proga, buvo apstatytas foteliais ir gėlėmis, specialiai atgabentais iš miesto. Kažin, ar to reikalauja bėdžių ir proletariato atstovas, ar toks vakariečių reprezentacinis skonis... Tik kiekvienu atveju šitą sugalvojimo ne išviesintieji.

Bolševikų generolas pareiškė pagėdavimą norįs pats asmeniškai lankytis trem-

tinų kambariuose ir su jais kalbėtis, viską apžiūrėti... Lydėjęs jį amerikiečių pulkininkas tam nespriešino labai, tik pareiškė, kad neturįs tiek apsaugos, jog kiekvieną kambarį galėtų apstatyti karine policija su parengtomis šauti mašinpistolėmis... Be to, tokie vaizdai pergaudintų vaikams, moteris, senelius ir ligonius. Pats Jurkin nuo tos minties greit atsisakė ir pareiškė:

— Bet aš tikiu, jog šlandien aš pasikalbėsiu su visais...

Visiems buvo pranešta, kad kas interesuojasi grįžimu į dabartinę tėvynę ir nori kalbėtis su misija- rinktis į stovyklos sveitinę. Ten telkėsi atvykti pats generolas...

Vienoje miesto gatvės sankryžoje, vedančioje į stovyklą, stovėjo dar penkos MP mašinos su radijo ryšiu. Vadinas, įeigu kas kaip... Apsauga buvo visai panaši į Stalino... Generolas su savo „svita“ teikėsi žygiuoti per rajoną į sveitinę. Vaizdas buvo siaubingas. Juos lydėjo apsupe MP pareigūnai su aukštyn iškeltomis ir šauti parengtomis mašinpistolėmis, o bolševikai vidury žygiavo ištysusiais veidais ir rankas susikisę į kelnų kišenes... Kiekvienu atveju atrodė, jog tai varomi kažin kokie banditai ir vaizdas nė iš tolo

nepanašėjo, kad tai yra atvykusi misija pas „savo piliečius...“ Visą šitą liudną elseną lydėjo dideli būriai vaikų... Fotografai, sėkmingai įamžinę šį „vaizdą“ plokštelėse, padarė didelę paslaugą mūsų istorijai...

Svetainėje generolas su savo politrukais laukia valandą, dvi, tačiau... nė vienas interesantis neateina. Nervuojasi, rūko papirosą po papirosą... Zvilgteli pro langą: žmonių judėjimas prie salės didelis.

— Ko jie ten stoviniuoja, ko jie neateina?

— Mat, ten vyksta paroda, tai jie paroda interesuojasi... — paaiškina kažin koks pareigūnas.

Pradeda nervuotis ir kai kurie IRO pareigūnai. Reikalauja, kad komitetininkai ir kas iš administracijos atvyktų į „pokalbius“. Sako: kad bent dvidešimts interesantų būtų... Tačiau komitetininkai parodo čia pat „misijonierių“ atvežtą „Tėvynės Balsą“ — kur apie juos labai „mėlinagai“ rašoma. Rodo ir sako: kokia dabar gali būti mums bendra roda...?

Vadinas, Taip ir „pasikalbėjo su visais...“ Pagaliau ir pats spindintis generolas nutaria, jog šios dienos „pokalbiai“ baigti...

Bolševikų svita ateina į jubiliejinę skautų parodą...

Salė pilna žmonių. Virš galvų matosi iškeltos apsaugos pareigūnų šauti parengtos mašinpistolės. Tačiau priešais maigstosi vieni su kitais pečiais, bet nieko nedaro. Dar daugiau: mūsikiškai visai nekreipia į bolševikus dėmesio, sakytum jų čia visai nebūtų... Matant tokią drausmę, ir šalti kaip ledas empištų veidai pradeda šypso-tis... Bolševikai skubotai apėina parodą. Stabteli ties kilimu, ant kurio pakabinti paveikslai skautų šėfų- dviejų mūsų respublikos prezidentų: Antano Smetonos ir Aleksandro Stulginskio. Siaubingas akimirkinis: šitie patys žmonės juos nužudė ir dabar žiūri savo kankiniams į akis...

Kai bolševikai pasišalina, salėje kyla skandalas: kas drįso šituos niekšus atvesti į mūsų parodą? Mes parengimus rengime ne tokiems ir duryr į mūsų gyvenimą visokiems okupantiškiems niekšams turi būti užtrenktos.

Pono generolo svitoje buvo ir lietuviškas išgama- politrukas Cepas. Tik trūko jo padėjęs, atpažinti Zarasų arklavagio, kuris drauge su Čepu čia jau sykį kovojo dėl antpečių... Cepas buvo labai nepatenktas „rezultatais“ ir skėrečiuodamas rankomis prikašiojo „svitą“ lydėjusiam stovyklos pareigūnui:

— Visi jūs čia esate fašistai ir gana... Atvažiuo pats šefas, o jūs liaudies neleidžiate pasikalbėti, trukdote, grasinatė lau-džiai...

— Meldžiamasis, prašom štai eiti ir kalbėti su kiekvienu, bile tik kas su jumis norėtų kalbėtis...

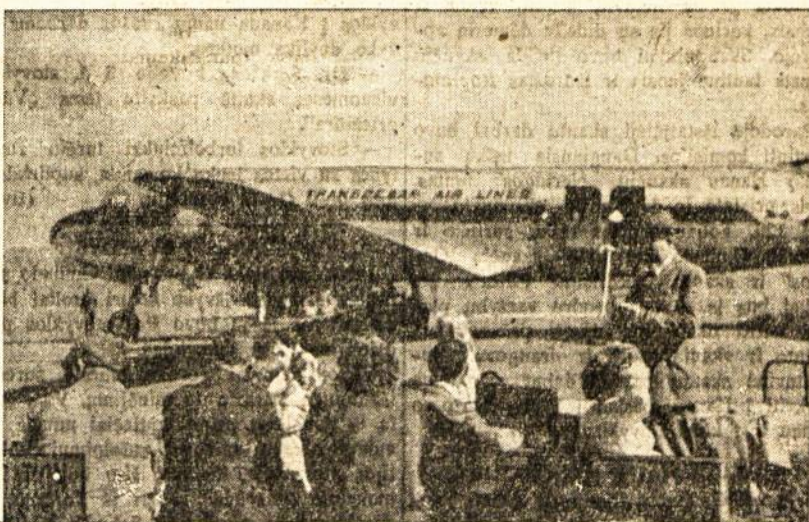
Kaip tyčia tuo laiku stovintis būrelis žmonių demonstratyviai atsuko nugaras praeinančiam bolševikų „svitai“...

— Matote... Atrodo, kad taip bus tol, kol tik bolševikai laikys okupavę Lietuvą.

— Ką jūs kalbate niekus, — sušuko Cepas. — Kas okupavo Lietuvą? Lietuvoje nėra jokios okupacijos, Lietuva yra laisva, demokratinė...

Tai matote. Tikėk dabar ką jis sako... Lietuviška patarlė sako: su durnium nėra turgaus.

Iš džio iškraustė „Tėvynės Balsą“, „Tiesa“ ir kitokią „repatriacinę literatūrą“. Čia ją bereginti savo „globon“ paėmė stovyklos valkai. Už kelių minučių visa stovykla buvo balta kaip žiemą. Vėjas sukūriais nėsiojo „laikraščius“ skiautes ir gavosi tikras (Nukelta į 4 pusl.)

Lėktuvas, kuriuo išskrido pirmieji DP į Venueclą Müncheno-Riem aerodrome. VI. Dervojedaicio nuotr.

MUS DAR RYZTINGESNEI KOVAI UŽ LIETUVOS LAISVĘ!

Iš Amerikos lietuvių spaudos

Yra projektas nedarbingus tremtinius perkelti į Airiją

„Dirvos“ 15 Nr. pranešama, kad redakcija turi žinių, jog Airijos vyriausybė sutinkanti priimti dalį lietuvių tremtinių, ypač negalintių dirbti senelių, vaikų ir moterų. Tokiu būdu Airijoje būtų įrengtos IRO išlaikomos tremtinių stovyklos.

— Detroite LVS-gos 9 skyrius, suruošė didelį koncertą, kuriame dainavo iš tremties atvykę solistai: Apolonija Augustinavičienė, P. Neimanas. Dainoms akomponavo H. Dallynaitis. Solistai išpildė po kelias lietuviškas liaudies dainas, o taip pat tremtiniai dr. B. Kazlauskas ir Aldona Augustinavičienė, kuri tik prieš kelias savaites yra atvykusi iš tremties, kalbėjo apie Lietuvos ir tremtinių sunkią padėtį. Koncerto metu salė buvo perpildyta svečiais. Kalbėjo koncerto metu ir „Dirvos“ redaktorius K. Karpis, kuris savo trumpoje kalboje prašė senuosius išeivius atkreipti dėmesį į tremtinių pasakojimus apie sunkią Lietuvos ir tremtinių padėtį.

— „Naujienu“ 74 Nr. rašoma, kad žymi lietuvių solistė Polyna Stoska vėl Metropolitan operoje „Peter Grimes“ pastatyme da-

lyvavo kaip viena iš svarbiausių Ellen Oxford rolėje. Kritikai labai palankiai atsiliepė apie jos balsą ir vaidinimą. Šiuo metu Metropolitan opera yra išvykusi į Clevelandą, kur P. Stoska dainuoja dviejose operose: „Die Meistersinger“ ir „Don Giovanni“.

— Prieš kurį laiką į Chicago atvyko buvęs ilgametis Meno Mokyklos Kaune rektorius ir meno istorijos profesorius Ig. Slapelis. Atvyko su savo šeima ir apsisitojo pas brolių. Ta proga balandžio mėn. 11 d. Chicago lietuvių menininkai profesorius buvo suruošę priėmimą-bankietą. „Naujienu“ korespondentui (74 Nr.) užklausus profesorius apie Meno Mokyklos likimą jis pareiškė, kad dabar mokykla yra vadinama Lietuvių Meno Institutu ir jos direktoriumi yra Z. Skirgaila.

— Pasirodo, kad kai kurie tremtiniai visai nesiskaito su priemonėmis ir kartais ne visai artimu būdu nori gauti iš Amerikos lietuvių paramos. Štai, „Dirvos“ 14 Nr. žinutėje „Nerašyk!“ rašoma: „Dirvos“ administracija praneša visiems tremtiniams

Europoje, kad per „Dirvą“ siunčiamus laiškus p. p. Rockefelleriams nepersienčia ir ateityje nepersienčia. Arba „Naujienu“ 69 Nr. rašoma: „Viena jauna lietuvių gyvenanti Austrijoje su dukteria ir sena motina yra gavusi nemažai siuntinių ir kai paprašė batelius Mrs. Miravičienę išpildyti ir tą prašymą. Sužinojo apie tai kiti tremtiniai štai jau dešimt asmenų parašė laiškus prašydami taip pat pagalbos“. O dabar kas tokia yra Mrs. Miravičienė? Toliau rašoma: „Miravičiai yra neturintai žmonės. Miravičius jau eilę metų nedirba dirbtuvėje ir gyvena iš sutaupų arba šiaip kada padirbėja. Miravičienė serga.“

— Jonas Gustaitis, kuris pereinantis metais maždaug už apie 1000 dolerių buvo BALF'ui paskyręs kondensuoto pieno, šiais metais per BALF'o Chicago apskr. skyrių paskyrė 1000 dolerių. Už šią J. Gustaitio auką BALF'as nupirko maisto produktų ir jau išsiuntė tremtiniams į V. Europą.

— Detroito lietuvių kolonijos Sv. Jurgio parapijos klebonas kun. Čizauskas, gavęs dvasinės vyriausybės pritarimą, ruošiasi statyti bažnyčią. Darbai numatomi pradėti dar šį pavasarį.

Iki šiol Detroito lietuvių turėjo savo bažnyčią ir parapijinę mokyklą, bet tame rajone, kur lietuvių gyvena, apsigyveno negrai, tai lietuvių turėjo iš to miesto dalis pasitraukti ir tokiu būdu liko be arčiau esančios bažnyčios.

— Balandžio 4 d. jaunieji lietuvių išeiviai ir tremtiniai, kurie yra susiorganizavę Clevelando mieste į ratelį, buvo pasirodę su vaidinimu „Lietuva Pačiuose“. Vaidinimas gražiai pavyko ir dalyvavo daug svečių.

— Clevelande žymus lenkų choras „Harmonia — Chopin“ turėjo metinį koncertą. Viena choro dainininkė iš Chicago sudainavo lietuviškai „Piosenka Litewska“. Muzika buvo Chopino. Daina publikai labai patiko.

— Riskey-Dorothy, N.Y., Lietuvos Gen. Konsulo J. Budrio New Yorke įsteigtas BALF'o skyrius tuo garsus, kad jo valdyboje yra beveik vien iš tremties atvykę lietuvių. Skyrius yra populiarus svetimauciu tarpe ir jų remiamas. (vj)

VI. Ivanausko dainavimo klasės mokslo metu pabaigtuvės

Jau kurį laiką Pabaltijo Universitete, sėkmingai veikia Muzikos studija, kurios dainavimo klasei vadovauja Kauno Operos sol. VI. Ivanauskas. Šiomis dienomis, pabaigus mokslo metams, buvo suruoštas uždaras dainavimo klasės koncertas. Čia iš lietuvių pasirodė A. Snarskis, B. Valterienė ir K. Ostrauskas, kuriems akomponavo J. Svedas.

Atskirai tektų paminėti baritoną K. Ostrauską, kuris per metus laiko padarė jau visą žymiai jaučiamą pažangą. Aplamai, visas koncertas paliko visai gerą įspūdį ir VI. Ivanauskui tenka padėkoti už jo nuosirdžias ir teisingas pastangas vadovaujant dainavimo klasei.

Tenka pažymėti, kad dainavimo klasės klausytojai visuomet mieliai talkininkauja ir Pabaltijo Universiteto meniniams parengimams. A-is.

Gražiai pavykusi skautų paroda

Schwab, Gmündas. Gegužės 30-31 ir birželio 1 dienomis įvykusi suaktyvinė skautų paroda, kurioje su savo eksponatais dalyvavo 12 tūntų iš Vak. Vokietijos stovyklų, susilaukė daug lankytojų. Gegužės 31 d. parodą aplankė Tarptautinio Skautų Biuro atstovas DP skautams Vokietijoje ir Austrijoje ekt. John Monnet, kuris pasidžiaugė tokia gražia lietuvių skautų veikla ir darbais, kuriuos jis su dideliu dėmesiu apžiūrėjo. Skautininkai buvo įteikta skautų išaušta tautinė juosta ir išdrožtas Rūpintojėlis.

Parodoje išstatyti skautų darbai buvo įvertinti komisijos. Daugiausia taškų surinko Hanau skautų „Neringos“ tuntas, kuris pristatė ir daugiausia eksponatų, — virš 120. Toliau nemaža taškų surinko ir Schwab, Gmündo abu tantai: skautų „Gabijs“ ir skautų „Gedimino Pilies“. Šie tantai bus įskaityti į bendrą varžybų planą, kurio tikslas premijuoti pažangiausių skautų ir skautų, skiltį ir draugovę. Suaktyvinė skautų paroda dabar numatoma perkelti į Hanau, paskui į Schweinfurto, o vėliau ir į kitas stovyklas. (žlv)

RUOSIAM NAUJI AMATININKAI

Schwab, Gmündas. Stovyklos Amatų Mokykla neseniai pradėjo darbą su šveisuotojų ir laikrodininkų klaseimis. Šveisuotojai praktiką atlieka vokiečių įmonėje mieste, prie laikrodininkai prityrusių lietuvių meistrų priežiūroje dirba pačioje stovykloje. Teoriją laikrodininkams dėstys vokiečių inžinieriai. Artimiausioje ateity darba pradeda ir sta-

tybinės braižybos klasė, o vėliau, jei atsirastų reikiamas klausytojų skaičius, pradės veikti ir matininkų klasė. Iki šiol Amatų Mokykla yra išleidusi automechanikų, siuvėjų, rūbų sukirpimo ir moteriškų skrybėlių dirbėjų laidas. (žlv)

TRUMPOS ZINIOS

Schwab, Gmündas. Gegužės 31 d. iš stovyklų į Kanadą namų ruošos darbams išvyko dvyliką moterų.

— Dr. Serksnas birželio 3 d. stovyklos visuomenei skaitė paskaitą tema „Vaikų priežiūra“.

— Stovyklos furbolininkai turėjo rungtynes su vietos lenkų komanda, supliekdamį juos 6-0 (1-0) rezultatu. (žlv)

GRAZUS PAVYZDYS

Prieš kurį laiką iš Schwab, Gmündo stovyklos Kanadon išvyko keturi broliai Norikai. Vienas iš jų buvo šios stovyklos pradžios mokyklos mokytojas.

Vietos lietuvių Toronto mieste surengė iškilmingą Vasario 16 minėjimą. Visą gautą iš minėjimo pelną tautiečiai nutarė pakuoti alkanų vaikų sušelpimui Vokietijos stovykloje, žinoma, su buvusio DP mokytojo prašymu. Dabar iš Toronto jau gauti maisto siuntiniai Schwab, Gmündo pradžios mokyklos mokiniams. Jie išdalyti mokiniams: visiems visko po lygiai. Alkanai vaikučiai turėjo kelias šviesesnes dienas. Jie yra dėkingi gerasirdžiams Toronto lietuviams ir savo mokytojui, kuris jų nepamiršta ir nuklydęs už jūrų, marių ... (av)

AKIMIRKSNIU KRONIKA

Apie praplatinimą „bolševikiško tikėjimo“ tarp tremtinių ...

Pagal karinės valdžios potvarkius, Vokietijos rusų zonoje leidžiama spauda yra uždrausta platinti vakarinėse zonos, nes bolševikai savo zonoje uždraudė platinti vakarinių zonų spaudą. Tačiau repariaciniai bolševikų agentai atgabena iš anapus „geležinės uždangos“ šimtais tukstančių egzempliorių tremtiniams skirtos „spaudos“ ir pačiu nachališkiausiu būdu ją bruka stovykloms. Šioje „spauodoje“ varoma šlykščiausia propaganda ir melai prieš Vakarų demokratijas, dergiami ir koliojami anglai ir amerikiečiai pačiu nekultūringiausiu būdu ir tik bolševikams įprastu metodu juodinama visa tai, kas yra nebolševikiška.

Labai įdomu, kas pasakytų bolševikai, jeigu vieną gražią dieną anglai-amerikiečiai imtų gabenti panašią „literatūrą“ į rusų zoną? ...

Mums bet kokia bolševikų spauda nebėra pavojinga, visiškai nepavojinga, nes prieš šią lengvai užsikrečiamą baidą ligą mes jau esame labai gerai „įčiėpyti“. Brukamąją spaudą duoda kaip tik priešingus rezultatus: beskaitant melų kvailiausia propagandą mums pradeda sukti širdį, vėl atsinaujina patirtos žaizdos ir dėlto jokių būdu nebegalime susilaikyti nekibę politrukui į spindintį antpeį ...

Po laiko bolševikai dasiprotėjo, kiek jie savo laiku nebeatitaisomos bledies prisidarė brukdami mums savo vilnišką „Tiesą“. Mat, šitas „oficiozas“ skirtas tik namie uiti savo vergams, todėl toji „Tiesa“ aplink daugiau nieko ir nemato kaip: sabotažininkus, kenkėjus, buožes, liaudies priešus, sukčius, išeikvotojus, vagis ir visokiausius razbaininkus. Tat mes iš tos „Tiesos“ ir suzinodavome visą tiesą apie savo pavergtus namus. Gaila, kad daugiau nebeduoda ...

Už tat dabar beduoda specialiai tremtinių akims muilinti leidžiamą „Tėvynės Balsą“, žinoma, šimkinį balsą ... Čia nebėra jau nei sabotažininkų, išeikvotojų, razbaininkų, kenkėjų, buožių ir liaudies priešų, o yra tik „klestinti tėvynė, žydinčios pievos, milijonai naujų fabriklų, pilnos krautuvės maisto be kortelių ir visų kisenės pilnos rublių, laukai medumi; teka, visur pilna šokių, teatrų, kinų, skaityklų, kultūrinių klubų, ligoninių, dispenserių, na, ir gimdymo namų ...“ Nel „tėvo ir mokytojo“ Šalino nebėra šitame „balse“ ... Bet yra du pikčiausi daiktai — tai: komitetininkai ir tremtinių spauda ... Jie yra kalti dėl viso pasaulio bėdų ir nepasisekimų. Jeigu ne šitie bieso vaikai, tai visi planai būtų įvykdyt 120,9%.

Jeigu iš stovyklų išreparituoja į tėvynę koks nors laike karo vokiečių čionai algabentas nepataisomas chuliganas, mušeika ir vagišius Tamošius Nepraustaburnis, kuris už vagystės vokiečių ar amerikonių teismo buvo nuteistas kokius šėsis mėnesius „patupėti“, tai toksai sugrįžęs būtinai apskelbiamas „heroj sovietų-kavo sojuza“ ir būtinai, jau kaip taisyklė, sekančiame „Tėvynės Balso“ n-ry skaitome Tamošius Nepraustaburnio parašytą laišką, jog jisai nabagėlis buvo labai skaudžiai komitetininkų rykštėmis nuplaktas, apspiaudytas ir vos, vos nenukryžiuotas ir turmon šešiams mėnesiams ant duonos ir vandens įmestas tik už tai, kad pareiškė norą grįžti į tėvynę ... Jis nerašo, jog visa stovykla ir komitetininkai džiaugėsi, jog vienas chuliganas palieka mus ramybėje ir begalo jaudinasi, kad tik jis kartais, saugok Dieve, nesugalvotų nebevažiuoti namolia ... Ir tas Tamošius Nepraustaburnis savo laiško gale, (o visi laišškai rašomi pagal vieną šablono) būtinai dar išvardina pavardėmis visus, kuriuos tik atsimeina likusius stovykloje ir „nuosirdžiai“ kviečia juos pasekti jo pėdomis grįžti namon ...

Tai mes atsidėję skaitome tokį „graudingą“ Tamošius Nepraustaburnio laišką ir visi galvojame, jog dabar tikrai gražu, gražu turi būti mūs Lietuvoje ... Žinoma, kaip gali po to netikėti tokiam „rašeivai“, jog Lietuvoje dabar klesti „tikras rojus“ ...

Ko siekia bolševikai tremtinių tarpe tokiais nuogais ir nebeužmaskuotais melais, tur būt, tik jiems patiems tėra žinoma. O gal ir teisingai yra sakoma: pagal Jurgį ir kepurę, o pagal bolševiką — ir jo propaganda.

Sykį politrukus mūsų stovykloje, žiūrėdamas kaip dega jo „antirepatriacinė literatūra“, paklausi vieną, skrybę ant akių užsimauklinsijį tremtinį: „Sakyk, kodėl jūs deginate mūsų laikraščius?“ Šis atsakė: „Todėl, kad ne tikru adresu jie čia papuolė. Greičiausiai jie skirti Centrinės Afrikos bušmėnams, tik jau ne mums ...“

Dideliai prastas mokslas apie šį „tikėjimą“.

J. ZLADIEJUS.

Skelbimas Nr. 34

Pranesimas gydytojams

Papildomai pranešama, kad gydytojų atstovų suvažiavimo posėdžiai Garmische prasidės š. m. birželio mėn. 19 d. 9 val. ryto Jägerkasernėje lietuvių stovykloje. Iš Garmischo stovyklos traukinuku dar reikia važiuoti iki antro sustojimo — Kreuzebahn. Tiek Garmischo, tiek Kreuzebahn stovylose informacijas teiks skautai. Traukinių tvarkaraštis iš Müncheno į Garmischą sekantis: iš Müncheno išeina į Garmischą ateina

4.50 val.	7.32 val.
6.00 "	8.00 "
6.35 "	9.08 "
D 8.25 "	10.13 "
12.45 "	15.05 "
14.30 "	16.17 "
17.25 "	19.50 "
20.40 "	23.11 "
D 21.00 "	22.45 "

Gydytojų Sąjungos Valdyba.

Mintis

„The Thought“ Lithuanian Newspaper Authorized by Headquarters European Command Civil Affairs Division No UNDP 203 * Appears 3 times weekly * Editor-in-Chief and authorised licensee: J. Vasaitis * Printed by Verlagsdruckerei Dietrich & Schuster G.m.b.H., Memmingen

Vyr. Redaktorius — leidėjas J. Vasaitis. Redaktoriai: Henr. Zemelis ir St. Kalvaitis. Leista Vyr. JAV kariuomenės būstinės Europoje * Laikraštis išeina pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais * Prenumerata mėn. RM. 10.—, atskiras numeris RM. 1.— * Prenumerata į užsienį, išskyrus Japoniją, Ispaniją ir Austriją, su persiuntimo išlaidomis RM. 15.— mėn. * Einam. sąskaita Volksbank Memmingen e.G.m.b.H. Nr. 9149 ir Postscheckkonto München 14210. Adresas: „MINTIS“, (13b) Memmingen, Schranneplatz 6. Laiškas: Memmingen, Postfach 2.

Redakcija nesunaudojusi rankraščių nesaugo ir taiso savo nuožūrą * Honoraras mokamas tik nuolatiniams bendradarbiams iš anksto susitarus * Priimami skelbimai, tik iš anksto už juos apmokėjus * Skelbimai iki 10 petito eilučių po RM. 20.—, toliau už kiekvieną eilutę po RM. 1.50 * Už skelbimų turinį redakcija neatsako * Redakcijos ir administracijos telef. Nr. 2677 * Nedarbo valandomis skambinti telef. 2546.